

2014-05-09

ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ: ንዝሓመመ ዝወሃብ ሓበሬታ

ብሓካይም ምክልኻል ለበዳ ዝተዳለወ: ንመከላኸሊ ለበዳ ዝጠቅም ሓበሬታ።

ኤ ኤስ ቤ ኤል እንታይ እዩ?

ኤ ኤስ ቤ ኤል ማለት " Extended Spectrum Beta-Lactamases" ማለት እዩ። እዚ እቶም ንጥረ ነገራት (ኤንቲቢዮቲክ) ከይኖሩ ኣብ መዓንጣ ብዝርከቡ ባክተርያ ከፈርዩ ዝኸለሉ እዮም። እዞም ንጥረ ነገራት እዚ እም: ነቶም ከም እኒ ፕንሲሊን ዝኣመሰሉ ዝውቱራት ጸረ ተሃዋሲያን: ክሰባብሩ ዝኸለሉ እዮም። ከም ውጽኢት እዚ: እቶም ብኤ ኤስ ቤ ኤል ዝፈርዩ ባክተርያ: ንኸምዚ እቶም ዝኣመሰሉ ጸረ-ተሃዋሲያን ይጻወሩ እዮም። ይኹን እምበር: ረኽሲ እንተደኣ ኣሰዒባም: ብኸልእ ዓይነት ጸረ ተሃዋሲያን ጌርካ ምእላዮም ይከኣል እዩ። ወዲ ሰብ ዘበለ: ኣብ መዓናጥኡ: ንቡር ፍሉራ መዓንጣ እንብሎም ባክተርያ ኣለዎ። እዞም ባክተርያ እዚ እም: ኣብ ምሕቓቕ መግቢ ኣድልዮቲ: ኣብ ስርዓተ ምክልኻል ድማ ኣገደስቲ እዮም። ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ: ንኣጸር ወይ ንንውሕ ዝበለ ግዜ: ክፋል ፍሉራ መዓንጣ ክኾኑ ዝኸለሉ ባክተርያ እዮም።

ምስ ኤ ኤስ ቤ ኤል ዝተኣሳሰር ጠንቂ ሓዲጋ ክኸውን ዝኸእል ኣሎ ዶ?

እቲ ዝዓበየ ጠንቂ ሓዲጋ ክኸውን ዝኸእል: ተጻዋርነት ጸረ ተሃዋሲያን ዘለዎም ባክተርያታት: ነቲ ረኽሲ ንምሕዋይ ዝጠቅም ዝኸእል: እቲ ቅኑስ ዝኾነ ጸረ ተሃዋሲያን ዘይምርካብ እዩ። መብዝሕትኦም እቶም ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ ዘለዎም ውልቀሰባት: ተሰከምቲ እቲ ባክተርያ እዮም። እዚ ማለት ድማ: ምልክት ሕማም ከየርአዩ: ነቶም ባክተርያ ይስከምዎም ማለት እዩ። ተሰካሚ ምጃን ማለት: ምሕማም ማለት ኣይከኣን: ስለዚ ድማ ሕክምና ኣየድልዮን። ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ: ካብቶም ካልኣት ዓይነታት ባክተርያ ንላዕሊ: ብብዝሒ ሕማም ኣየሰዕቡን እዮም። ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ: ሕማም ኣብ ዘሰዕቡሉ ግን: መብዝሕትኦም ግዜ: ስሩዕ ረኽሲ ኣብ ስርዓተ ሽንቲ እዩ። ካልኣት ዓይነታት ረኽሲ'ውን ከጋጥሙ ይኸለሉዮም። እቲ ፍልልይ እምበኣር: ሓዲ ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ ዘለዎ ሰብ: ረኽሲ እንተጌሩሉ: ብኸልእ ዓይነት ጸረ ተሃዋሲያን ክሕከም ኣለዎ ማለት እዩ። እዚ ድማ እንኣንሳእ: ኣብ ክንዲ ኣብ ቤትካ ኬንካ መድሃኒት ጥራይ እትወስድ: ኣብ ሆስፒታል ኬንካ ምሕካም'ውን ይጠልብ እዩ።

ኤ ኤስ ቤ ኤል ብኸመይ እዩ ዝላባዕ?

ተሰካሚ ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ ንኸትከውን: እቶም ባክተርያ ግድን ብኣፍካ ክኣትዉ ኣለዎም። ሰብ ብፍላይ ንወጻኢ ኣብ ዝጓዓዘሉ: ብናይ መዓናጡ ባክተርያ እተሰኸፈ መግብን ማይን ኣቢሉ ክልከፍ ይኸእል እዩ። ሽቓቕ ድሕሪ ምብጻሕ: ብዘይተሓጸበ ኣእዳው ብምምጋብ'ውን: እቲ ባክተርያ ክስፋሕፍሕ ይኸእል። ኣብ መሳሪያታት ሓለዎ ጥዕና ድማ: እቶም ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ: ካብቶም ሕመማት ናብ ካልኣት: ብቐንዱ ብምትንኻፍ ኣእዳው ክሓልፉ ይኸእሉ።

ኤ ኤስ ቤ ኤል ምውጋድ ይከኣል ዶ?

እቶም ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ናይ መዓናጡ ባክተርያ: ክፋል ናይቲ ንቡር ኣብ መዓንጣ ዝርከብ ፍሉራ መዓንጣ ስለዝኾኑ: ሰብ ንነዊሕ እዋን (ኣዋርሕ ክሳብ ዓመታት'ውን) ምልክት ከየርአዩ: ክስከሞም ይኸእል። ሓዲ ሰብ: ንኸንደይ ዝኣከል እዋን ዝኣከል ነዞም ባክተርያ ክስከሞም ከምዝኸእል: ምግማቱ ዝከኣል ኣይከኣን። ምስ ግዜ ግን ቀስ ብቐስ የጥፍኡም። ካብ ቀልቀል መርኣያ ዝኸውን ወሲድካ ምርኣይ: መብዝሕትኦም እዋን ኣድላዩ ኣይከኣን።

ክትሓስቡሉ ዘድልየኩም እንታይ እዩ?

- ጽሬት ኣእዳው ከም ወትሩ ኣገዳሲ እዩ። ሽቓቕ ድሕሪ ምብጻሕ: ምግቢ ቅድሚ ምድላውኩምን/ መኣዲ ቅድሚ ምቕራብኩምን: ኣእዳውኩም ብማይን ሳሙናን ተሓጸቡ። ፈሳሲ ሳሙና: ወትሩ ተመራጺ እዩ።
- ተሰካሚ ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ ምጃንኩም: ንኹሎም ኣብ ከባቢኹም ንዝርከቡ ምሕባር ኣየድልየኩምን እዩ።
- ከም ወትሩ: ንቡር ህይወት ክትቅጽሉን ምስ ካልኣት ግዜ ክተሕልፉን ትኸእሉ ኢኹም። ንቡር ናይ ጸታዊ ርክብ ህይወትኩም'ውን ከምዘለዎ ክትቅጽሉ ትኸእሉ ኢኹም።
- ቁሰሊ: ካታተር መኸዓዊ ሽንቲ: ወይ ዝኾነ ከፋት እንተላኩም: ነቲ ቁሰሊ ክትሸፍኑ: ካልእ ክትልውጡ ከለኹም: ኣእዳውኩም ክትሕጸቡ ይግባእ። ኣካላትኩም ክትሕጸቡ ክትደልዩ ከለኹም ድማ: ኣብ ክንዲ ባሰካ መለእኩም ትሕጸቡ: ብላዕሊ ማይ እናፍሰስኩም ክትሕጸቡ ይግባእ።

2014-05-09

- ብተመሳሳሊ፡ ተቕማጥ ወይ ዝኾነ ፈሳሲ ዝገብረልኩም እንተኾይኑዎን፡ ኣብ ክንዲ ባስካ መሊእኩም ትሕጸቡ ድማ ብላዕሊ ማይ እናፍሰስኩም ኣካላትኩም ክትሕጸቡ ይግባእ።
- ጸረ ተሃዋስያን ክትወስዱ ዘድልዩኩም እንተኾይኑ፡ እቲ ቅነዕ ጸረ ተሃዋስያን ክትወስዱን ምክትታል እቲ ባክተርያ ክግበርን ኣገዳሲ እዩ። ንድሕነትኩም ክትብሉ እምበኣር ብዛዕባ ህሉው ኩነታትኩም/ ሕሉፍ ዝነበረኩም መልክፍትን ንኣኪምኩም/ ኣኪም ስኒ ክትሕብሩ ንኣተኩም ኣለና።
- ኣብ ሆስፒታል እንተኣቲኹም፡ መብጣሕቲ ክትገብሩ እንተኾንኩም፡ ወይ ክኣ ኣብ ዕጽው ገዛ እንተለኹም፡ ተሰካሚ ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ ምዃንኩም፡ ንኣኪም ክትነግርዎ ጽቡቕ ኣሳብ እዩ። ብፍላይ ኣብ መሳለጥያታት ኣለዎ ጥዕናን ኣብ ዕጽው መንበርን እንተለኹም ከኣ፡ ለቡዳ ባክተርያ ንምክልኻል፡ ጽቡቕ ንጽህናን ዝውቑር ጽሬትን ክህሉ ኣገዳሲ እዩ።

Ansvarig Smittskyddsläkare Malin Bengnér, Smittskydd Vårdhygien, Länssjukhuset Ryhov, 551 85 Jönköping. Tel 010-242 23 34